

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

О.В. Лебідь

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

О.В. Лебідь

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ

Навчально-методичний посібник
для самостійної роботи

Електронне видання

Дніпро
2021

Рецензенти:

С.В. Сапожников, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи Університету імені Альфреда Нобеля;

І.Г. Батраченко, доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри психології Університету митної справи та фінансів;

Р.С. Аронова, ректор ПУ «Вищий навчальний заклад “Міжнародний гуманітарний педагогічний інститут Бейт-Хана”», кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології.

Лебідь О.В.

Л 33 Управління проєктами в соціальній сфері: навчально-методичний посібник для самостійної роботи [Електронне видання] / О.В. Лебідь. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2021. – 47 с.

ISBN 978-966-434-522-1

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи магістрантів з навчальної дисципліни «Управління проєктами в соціальній сфері» підготовлений відповідно до освітньо-професійної програми «Соціально-педагогічна діяльність» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота галузі знань 23 Соціальна робота.

У навчально-методичному посібнику подано плани практичних занять, перелік питань для самоперевірки, творчі й тестові завдання для самостійної підготовки магістрантів, індивідуальне завдання, питання до заліку, термінологічний словник, перелік основної і додаткової літератури, додатки.

Видання розраховане на здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 231 Соціальна робота та здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, а також усіх, хто цікавиться проблематикою управління проєктами.

УДК 364:658.5

ISBN 978-966-434-522-1

© О.В. Лебідь, 2021

© Університет імені Альфреда Нобеля,
оформлення, 2021

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ	6
ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ	8
1. Загальна характеристика управління проєктами	8
2. Проєкти як засіб вирішення управлінських завдань	11
3. Управління соціальним проєктом	14
4. Планування соціального проєкту	18
5. Контроль виконання соціального проєкту	22
6. Управління ризиками в соціальних проєктах	26
ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ	28
ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ	30
ЛІТЕРАТУРА	32
ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК	36
ДОДАТКИ.....	41

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Управління проєктами в соціальній сфері» є одним з основних курсів професійної підготовки майбутніх соціальних працівників / педагогів. Головними аспектами вивчення цієї навчальної дисципліни є проблеми планування, організації, контролю та регулювання ходу виконання проєктів, організації матеріально-технічного, фінансового та кадрового забезпечення проєктів, оцінки інвестиційної привабливості різних варіантів реалізації соціальних проєктів.

Мета дисципліни – сформувані в магістрантів знання та вміння з виконання обов'язків учасників команди щодо реалізації конкретного проєкту, закласти основу подальшого вдосконалення власних можливостей в управлінні соціальними проєктами.

Завданнями вивчення дисципліни є: формування системних уявлень про роль і місце інноваційних процесів у професійній діяльності майбутнього соціального працівника; розвиток умінь аналізувати й оцінювати значущі проблеми соціальної сфери в цілому та системи соціального захисту зокрема; розвиток управлінських компетенцій, умінь розробляти і впроваджувати проєкти і програми; формування готовності здійснювати діяльність у різних сферах суспільного життя з урахуванням прийнятих у суспільстві моральних і правових норм і цінностей.

Навчальна програма передбачає три форми роботи магістрантів: лекційний курс (24 год), практичні заняття (12 год) і самостійна робота (69 год).

Самостійна робота є одним з найважливіших компонентів освітнього процесу, що передбачає інтеграцію різних видів індивідуальної та колективної навчальної діяльності, яка здійснюється як під час аудиторних і позааудиторних занять без участі викладача, так і під його безпосереднім керівництвом. Розширення функцій і зростання ролі самостійної роботи магістрантів не тільки веде до збільшення її обсягу, а й обумовлює зміну взаємовідносин між викладачем і студентом як рівноправними суб'єктами навчальної діяльності, привчає самостійно вирішувати питання організації, планування, контролю своєї навчальної діяльності, виховуючи у студента самостійність, як особистісну рису характеру.

Самостійна робота магістранта є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни. Її зміст визначено робочою навчальною програмою, методичними матеріалами, завданнями та вказівками викладача. Самостійна робота забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій тощо.

Самостійна робота з дисципліни «Управління проєктами в соціальній сфері» полягає в таких видах діяльності: підготовка до аудиторних занять

(лекцій); самостійне опрацювання матеріалу навчальної дисципліни, запропонованого викладачем, згідно з навчально-тематичним планом; виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань; підготовка до модульних контрольних робіт і заліку.

Самостійна робота магістрантів під час вивчення навчального курсу «Управління проєктами в соціальній сфері» передбачає:

- на лекції викладач спрямовує роботу магістрантів, орієнтує з певного питання, сприяє формуванню правильної наукової позиції;

- на практичних заняттях з'ясовуються ключові питання з певної теми, закріплюється теоретичний матеріал (як правило, другорядний), систематизація, узагальнення і вивчення якого, а також виконання практичних вправ, використання теоретичних засад на практиці тощо залишаються для самостійного опрацювання магістрантів.

Види та форми самостійної роботи магістрантів під час вивчення навчальної дисципліни «Управління проєктами в соціальній сфері»: опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу; огляд літературних джерел та конспектування матеріалу за тематикою практичного заняття; вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання; виконання домашніх завдань; підготовка до практичних занять; аналіз конкретної проблемної ситуації; написання реферату та есе; виконання колективної творчої роботи у вигляді презентації; систематика вивченого матеріалу навчальної дисципліни перед написанням модульної контрольної роботи; підготовка до захисту індивідуальної роботи; підготовка до заліку.

Форми контролю: усне опитування, дискусія; перевірка правильності виконання творчих і тестових завдань; написання модульної контрольної роботи; розгляд підготовлених матеріалів під час аудиторних занять або індивідуальних контрольних робіт; захист реферату та есе; звіт і презентація за результатами виконання колективної творчої роботи; захист індивідуальної роботи під час аудиторних занять; обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, складання заліку.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Під час підготовки до практичних занять обов'язково необхідно скласти конспект відповідей на кожне із запитань для обговорення в аудиторії. Під час складання конспекту рекомендуємо користуватися не тільки основними, а й додатковими працями зі списку рекомендованої літератури.

Продумайте ґрунтовно відповіді на кожен з пунктів плану практичного заняття. Перевірте свої знання за запитаннями для самоперевірки. Пам'ятайте про те, що ваша відповідь має бути послідовною, логічно побудованою, повною, точною.

Відповівши на всі запитання плану, перечитайте їх декілька разів, впевніться, що ви зазначили все, що необхідно. Виправте недоліки, якщо такі є. Якщо якийсь запитання є незрозумілим для вас або ви не можете знайти відповідь на нього у першоджерелах, зверніться до викладача і з'ясуйте його до практичного заняття. Якщо подібні прогалини у знаннях встановлюються викладачем під час опитування на занятті, магістрант одержує незадовільну оцінку.

Практичні й тестові завдання слід виконувати на окремих аркушах, щоб викладач мав змогу перевірити роботи поза аудиторією.

Тестові завдання мають основу та чотири варіанти відповіді, з яких лише один правильний. Завдання вважають виконаним, якщо магістрант вибрав і позначив відповідь. Схема нарахування балів: 1 бал, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Методичні поради щодо підготовки, написання есе та реферату подано в дод. А та Б.

Вимоги до доповідей і повідомлень магістрантів під час практичних занять:

1. Виступ з доповіддю має бути компактным і зрозумілим, без невинуватених відступів і міркувань.

2. Магістрант має викладати (не читати) матеріал виступу вільно.

3. Необхідно концентрувати свою увагу на тому, що виступ має бути звернено до аудиторії, а не до викладача, тому що це значущий аспект професійних компетенцій.

4. Після закінчення практичного заняття магістранту слід повторити висновки, сконструйовані на занятті, простеживши логіку їх побудови, зазначивши положення, що лежать в їх основі. Для цього магістранту протягом заняття слід робити позначки.

5. У разі неточностей і (або) нерозуміння того чи іншого питання пройденного матеріалу магістранту слід звернутися до викладача для отримання необхідної консультації та роз'яснення ситуації, що виникла.

Оцінка роботи магістрантів на практичному занятті

<i>Критерії</i>	<i>Бали</i>
Активно працює протягом усього практичного заняття, дає повні відповіді на питання викладача відповідно до плану практичного заняття і демонструє при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, робить самостійні узагальнення і висновки	3
Активно працює протягом практичного заняття, у висвітленні питань допускає неточності, деякі незначні помилки, вміє виконувати навчальні завдання	2
У цілому володіє питаннями за темою, на занятті поводить пасивно, відповідає тільки за викликом викладача, дає неповні відповіді на запитання, допускає грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу	1
Питання висвітлює неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутнє розуміння основної суті питань, не робить висновки й узагальнення, виявляє невміння вирішувати навчальні завдання	0

Оцінка виконання магістрантами практичних завдань

<i>Критерії</i>	<i>Бали</i>
Усі завдання виконано правильно, є коментарі, приклади, посилання на джерела	3
У цілому всі завдання виконано. Відповіді стислі, без прикладів	2
Завдання виконано не всі, допущено помилки або неточності	1
Завдання не виконано	0

ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 1

Тема: Загальна характеристика управління проєктами

Мета: забезпечення педагогічних умов для поглиблення і закріплення знань з теорії управління проєктами, набутих під час лекцій та у процесі вивчення навчальної інформації, що виноситься на самостійне опрацювання; розширення знань про сутність поняття «управління проєктами», принципи та функції управління проєктами; сприяння поглибленому засвоєнню відмінностей проєктної діяльності від операційної, управління проєктами від інших видів управління; формування вмінь володіти термінологією проєктного управління; активізація у магістрантів прагнення до самостійного вивчення наукової та методичної літератури з проблем управління проєктами; формування навичок самоосвіти.

План практичного заняття

1. Особливості управління проєктами.
2. Галузі застосування проєктного управління.
3. Історія розвитку управління проєктами.
4. Принципи та функції управління проєктами.

Основні поняття і терміни: *управління проєктами, система управління проєктами, елементи системи управління проєктами, цілі управління проєктами, принципи управління проєктами, функції управління проєктами.*

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Заповніть таблицю визначеннями (не менше 7) терміна «управління проєктами» (табл. 1). Розгляньте різні підходи вчених до визначення цього поняття, зробіть необхідні висновки.

Таблиця 1

№ з/п	Визначення	Автор і назва джерела
1		
2		
3		
4		

Завдання 2. Визначте 5–6 позицій та обґрунтуйте, чому саме управління проєктами забезпечить конкурентоспроможність організацій, що належать до соціальної сфери.

Завдання 3. Напишіть есе, в якому охарактеризуйте особливості управління проєктоорієнтованою організацією, що належить до соціальної сфери, та визначте показники успішного використання технології управління проєктами.

Вимоги до написання есе та критерії оцінювання подано в дод. А.

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Управління проєктом – це:

- а) мистецтво координувати людські й матеріальні ресурси протягом життєвого циклу проєкту;
- б) сукупність заходів, спрямованих на реалізацію проєкту з метою отримання прибутку;
- в) процес управління командою, ресурсами проєкту за допомогою спеціальних методів та прийомів з метою успішної реалізації поставленої мети;
- г) усі відповіді правильні.

2. Найпоширенішими системами в процесі управління проєктами є:

- а) основна, допоміжна, змішана;
- б) основна, розширеного управління;
- в) основна, підрядна, розширеного відтворення;
- г) функціональна, підрядна.

3. Елементами управління проєктами є:

- а) організаційна структура та інформаційне забезпечення;
- б) цілі, принципи, функції та методи управління;
- в) організаційна структура, цілі, методи, принципи та функції управління, інформаційне забезпечення.
- г) усі відповіді правильні.

4. Принципи управління проєктами:

- а) керівні ідеї, права та орієнтири діяльності управлінського персоналу проєкту;
- б) зміст процесу управління проєктом;
- в) цілеспрямована діяльність щодо реалізації цілей проєкту.
- г) усі відповіді правильні.

5. Функції управління проєктом – це:

- а) послідовність етапів, через які проходить проєкт протягом свого існування;
- б) склад та підпорядкованість ланок управління для реалізації висунутих проєктом цілей;
- в) види цілеспрямованої діяльності щодо проєкту, які обумовлені координацією і поділом праці серед управлінського персоналу;
- г) усі відповіді правильні.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Що таке управління проєктами? У чому полягає об'єктивна необхідність управління проєктами?
2. Що таке елементи системи управління проєктами, їх склад і взаємозв'язок?
3. Які підходи до управління використовуються для досягнення цілей проєктів? Дайте коротку характеристику.
4. Розкрийте зміст управління проєктами з точки зору системного підходу. У чому перевага проєктного управління?
5. Опишіть проблеми, що виникають при використанні проєкту в організації.
6. Які ознаки, що відрізняють проєктне управління від традиційного, вам відомі?
7. Які основні умови управління проєктами?
8. Які основні цілі управління проєктами?
9. Наведіть функції управління проєктами. Проаналізуйте їх.

Форми виконання завдань:

- опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу;
- огляд літературних джерел та конспектування матеріалу за тематикою практичного заняття;
- усні відповіді на запитання (без допомоги конспекту);
- виконання практичних і тестових завдань;
- написання есе.

Форми контролю:

- усне опитування, дискусія;
- перевірка правильності виконання практичних і тестових завдань;
- захист есе.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 2

Тема: Проєкти як засіб вирішення управлінських завдань

Мета: спонукання магістрантів до колективного творчого обговорення питань, які розкривають проблеми проєкту як засобу вирішення управлінських завдань; сприяння поглибленому засвоєнню сутності поняття «проєкт», особливостей життєвого циклу проєкту, внутрішнього та зовнішнього середовища проєкту; формування вмінь ідентифікувати проєкти як особливу складову управління, окреслювати цілі та визначати стадії життєвого циклу проєкту, визначати фактори, що впливають на проєкт; спонукання до колективного творчого обговорення; активізація прагнення до самостійного вивчення наукової та методичної літератури з проблем визначення сутності, ознак, видів і фаз проєкту; формування навичок самоосвіти.

План практичного заняття

1. Визначення категорії «проєкт», ознаки й види проєктів.
2. Життєвий цикл і фази проєкту.
3. Внутрішнє та зовнішнє середовище проєкту.
4. Учасники проєкту і команда проєкту.

Основні поняття і терміни: *проєкт, малий проєкт, мегапроєкт, короткотерміновий проєкт, мультипроєкт, монопроєкт, життєвий цикл проєкту, структура проєкту, середовище проєкту, учасники проєкту.*

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Визначте, які види діяльності зі списку належать до проєктів, а які – ні. У цьому списку деякі види діяльності можуть бути за певних умов оцінено як проєкти:

- створення нового продукту;
- реорганізація структури соціальної служби;
- розробка нового транспортного засобу;
- будівництво нового складу;
- проведення виборної кампанії партії;
- впровадження системи автоматичного обліку кризового центру допомоги;
- переїзд до нового офісу;
- організація святкування ювілею керівника.

Які ці умови?

Завдання 2. Згрупуйте відповідні терміни та визначення згідно з даними табл. 2.

Таблиця 2

Термін	Визначення
а) проєкт	1. Перелік робіт із зазначенням термінів, виконавців, результатів, які ведуть до отримання комплексу показників, окреслених концепцією проєкту
б) бізнес-план	2. Детальний виклад цілей та шляхів досягнення виробництва, що створюється, для обґрунтування інвестицій
в) техніко-економічне обґрунтування інвестицій	3. Специфічна організаційна структура, яку очолює керівник проєкту. Вона створюється на період здійснення проєкту і завданням її є здійснення функцій управління проєктом
г) управління проєктами	4. Задум (завдання, проблема) та необхідні засоби його реалізації з метою досягнення бажаного економічного, технічного, технологічного чи організаційного результату
г) мета проєкту	5. Час від моменту задуму проєкту до його ліквідації
д) життєвий цикл проєкту	6. Передпроєктна розробка інженерно-конструкторських, технологічних і будівельних рішень, порівняння альтернативних варіантів і обґрунтування вибору конкретного способу здійснення проєкту
е) команда проєкту	7. Бажаний результат діяльності, якого намагаються досягти за певний проміжок часу при заданих умовах реалізації проєкту
є) план проєкту	8. Процес управління командою, ресурсами проєкту за допомогою спеціальних методів та прийомів з метою успішного здійснення поставленої мети

Завдання 3. Визначте кордони та виділіть можливі фази життєвого циклу (з урахуванням контрольних точок, початку і закінчення, суб'єктів) таких проєктів:

- проєкт розробки інформаційної системи центру зайнятості населення;
- проєкт будівництва реабілітаційної установи для інвалідів;
- проєкт зміни організаційної структури служби психологічної допомоги.

Завдання 4. Подумайте, що ви вважаєте найбільшими досягненнями людства за останні 10 років. Подивіться на ці досягнення з точки зору поняття «проєкт». Які з них є результатом успішного здійснення проєкту?

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. У чому полягає сутність проєкту, які його ознаки?
2. Наведіть відмінності між проєктом, програмою і портфелем? Який взаємозв'язок між ними?
3. Перелічіть відомі вам критерії класифікації проєктів.

4. Що розуміється під навколишнім середовищем проєкту? Наведіть його складові елементи.
5. Що входить до поняття «середовище проєкту»?
6. Що таке «життєвий цикл проєкту» і для чого він застосовується в управлінні проєктами?
7. Чим відрізняються фази життєвого циклу й етапи реалізації проєкту?
8. Хто належить до учасників проєкту?
9. Які обов'язки та повноваження керівника проєкту? Які вимоги висуваються до керівника проєкту?
10. Дайте визначення поняттю «зацікавлені сторони проєкту».
11. Перелічіть основні типи і групи зацікавлених сторін проєкту.
12. У чому принципова відмінність функцій команди і учасників проєкту?
13. Яке головне призначення команди проєкту? Які типи команд проєкту ви знаєте?
14. Команда проєкту та проєктна група – чи є між ними різниця?
15. Які групи інтересів перетинаються в проєкті?
16. Перелічіть керовані параметри проєкту.
17. Які проєкти ви здійснювали у вашому житті? Чи завжди вони завершувалися успішно?

Форми виконання завдань:

- опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу;
- огляд літературних джерел та конспектування матеріалу за тематикою практичного заняття;
- усні відповіді на запитання (без допомоги конспекту);
- виконання практичних завдань.

Форми контролю:

- усне опитування, дискусія;
- перевірка правильності виконання практичних завдань.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 3

Тема: Управління соціальними проєктами

Мета: сприяння поглибленому засвоєнню сутності поняття «соціальний проєкт», специфіки соціального проєктування; оволодіння методами соціального проєктування; формування умінь і навичок опису соціального проєкту і проведення аналізу його складових; спонукання до колективного творчого обговорення необхідності проєктування в соціальній сфері; активізація прагнення до самостійного вивчення наукової та методичної літератури з теорії соціального проєктування; формування навичок самоосвіти.

План практичного заняття

1. Поняття проєктування. Специфіка соціального проєктування.
2. Об'єкт і предмет соціального проєктування.
3. Поняття і основні ознаки соціального проєкту.
4. Типологія соціальних проєктів.

Основні поняття і терміни: *проєктування, соціальне проєктування, соціальний проєкт, об'єкт соціального проєктування, типи соціальних проєктів.*

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Прочитайте опис соціального проєкту і проведіть аналіз таких складових:

- визначте мету соціального проєкту;
- запропонуйте склад команди проєкту;
- продумайте різні варіанти складу команди з урахуванням ініціативи, що виходить від самих літніх людей або від центру соціального обслуговування, або від Міністерства соціальної політики;
- запропонуйте кілька стейкхолдерів (зацікавлених сторін) для цього соціального проєкту. Яким чином можна працювати з ними? Для реалізації яких управлінських функцій їх можна залучити?
- запропонуйте варіанти заходів або тренінгів, що сприяють командоутворенню в рамках цього соціального проєкту;
- відзначте зірочкою в табл. 3, ким із запропонованих суб'єктів здійснюватимуться управлінські функції, для кожного елемента наведіть 1–2 приклади дій або напрямів дій з урахуванням змістової специфіки соціального проєкту. Подумайте, як будуть розподілятися повноваження в

рамках одного напрямку, якщо одна управлінська функція буде реалізовуватися одночасно декількома суб'єктами.

Соціальний проєкт «Волонтери «срібного віку»»

Соціальний проєкт, реалізований в рамках Школи людини похилого віку Центру соціального обслуговування населення м. Дніпра. Проєкт спрямований на залучення громадян похилого віку до участі та реалізації соціально значущих проєктів в регіоні, а також допомогу громадянам у важкій життєвій ситуації. Цей проєкт реалізується на базі центру з 2013 р. На сьогодні його активними учасниками є кілька сотень волонтерів – громадян похилого віку. Соціальний проєкт реалізується в рамках розвитку комплексної програми «Старше покоління». Одним з найбільш яскравих проєктів в 2020 р. стала допомога волонтерів «срібного віку» дітям – пацієнтам обласного онкологічного центру. З 2019 р. волонтери «срібного віку» займалися залученням добровольців до реалізації проєктів з підтримки нужденних громадян, пропаганди здорового способу життя, цінностей сімейного виховання. Волонтери з числа літніх людей проводять для школярів уроки і спортивні заходи (наприклад, волонтери брали участь в організації і проведенні «Веселих стартів» для учнів школи № 2 м. Дніпра). Волонтери беруть також активну участь у різних заходах і форумах, присвячених добровольчій діяльності. Так, у 2019 р. команда волонтерів «срібного віку» провела для учасників Добровольчого форуму квест, що складається з трьох етапів. На першому етапі учасникам пропонувалося скласти з картинок слово або фразу, на другому – впізнати пісню, яка грала навпаки, а на третьому – розгадати зашифровану фразу класика.

Таблиця 3

Елемент управління	Керівник проєкту	Команда проєкту	Головна організація	Керівна організація
Управління цілями	дії:	дії:	дії:	дії:
Управління термінами	дії:	дії:	дії:	дії:
Управління ресурсами	дії:	дії:	дії:	дії:
Управління ризиками	дії:	дії:	дії:	дії:
Управління якістю	дії:	дії:	дії:	дії:
Управління командою	дії:	дії:	дії:	дії:
Управління комунікативними процесами	дії:	дії:	дії:	дії:

Завдання 2. Визначте поняття «соціальне конструювання», «соціальне проектування», «соціальна інновація» і покажіть їх взаємозв'язок.

Завдання 3. Заповніть таблицю «Класифікація соціальних проєктів» (табл. 4).

Таблиця 4

Класифікація соціальних проєктів

№ з/п	Класифікаційна ознака	Приклад
1		
2		
...		
...		

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. У чому полягає сутність соціального проектування?
2. Наведіть основні концептуальні підходи до соціального проектування, які утвердились у нашій країні, та дайте їх коротку характеристику.
3. Що розуміється під методикою соціального проектування? Перелічіть основні методи проектування.
4. Що розуміється під соціальним проєктом?
5. Дайте характеристику управління соціальним проєктом як технології управління. Чи є, на ваш погляд, обмеження для застосування цієї технології в проєктній діяльності соціальних установ?
6. Хто може бути ініціатором соціального проєкту? Чи правомірне твердження, що будь-який проєкт – це авторська конструкція?
7. Що викликає необхідність у тому чи іншому соціальному проєкті? Які основні передумови соціального проектування?
8. Що може виступати об'єктом і предметом соціального проектування?
9. Які рівні можна виділити при структуруванні об'єкта соціального проектування?
10. Які елементи («параметри») утворюють у своїй єдності систему дій із соціального проектування?
11. Наведіть основні типи (види) соціальних проєктів.
12. Чи можна управляти майбутнім і що для цього пропонує технологія проектування?
13. Чим може бути соціальний проєкт для його автора:
 - способом творчого самовираження;
 - PR-кампанією на виборах;
 - засобом заробляння грошей;
 - способом спілкування з оточуючими?

14. Чи відчуваєте ви себе частіше суб'єктом або об'єктом соціального проєктування? У чому це виражається?

Форми виконання завдань:

- опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу;
- огляд літературних джерел та конспектування матеріалу за тематикою практичного заняття;
- усні відповіді на запитання (без допомоги конспекту);
- виконання практичних завдань;
- аналіз конкретної проблемної ситуації.

Форми контролю:

- усне опитування;
- дискусія за результатами аналізу проблемної ситуації;
- перевірка правильності виконання практичних завдань.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 4

Тема: Планування соціального проєкту

Мета: розширення знань про сутність та види проєктних планів, особливостей життєвого циклу проєкту, внутрішнього та зовнішнього середовища проєкту; сприяння формуванню вмінь формулювати генеральну та конкретні цілі соціального проєкту, визначати завдання і роботи, проводити оцінку життєздатності проєкту; активізація у магістрантів прагнення до самостійного вивчення наукової та методичної літератури з проблем управління проєктами; формування навички самоосвіти.

План практичного заняття

1. Сутність планування проєкту.
2. Цілі, призначення й види планів.
3. Структуризація проєкту.
4. Сітьові та календарні методи планування.
5. Планування витрат, бюджету, часу і розкладу проєкту.

Основні поняття і терміни: *планування проєкту, план проєкту, план управління змістом проєкту, календарний план, обмеження проєкту, розклад проєкту, тривалість проєкту, бюджет проєкту, календарне планування, сітьове планування.*

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Підготуйте реферат на одну з обраних тем:

1. Врахування невизначеності під час календарного планування проєктів.
2. Сутність агрегування календарно-сітьових планів проєктів.
3. Графік Ганта як похідна календарного планування проєкту.
4. Сітьові графіки «вершина-робота» й «вершина-подія»: порівняльний аналіз.
5. Графіки передування: порядок побудови та показники.

Вимоги до написання та оформлення реферату, а також методику оцінювання подано в дод. Б.

Завдання 2. Побудуйте структурну схему робіт за життєвим циклом для проєкту «Створення Центру соціальної адаптації звільнених осіб». Приклад орієнтовної структурної схеми подано на рис. 1.

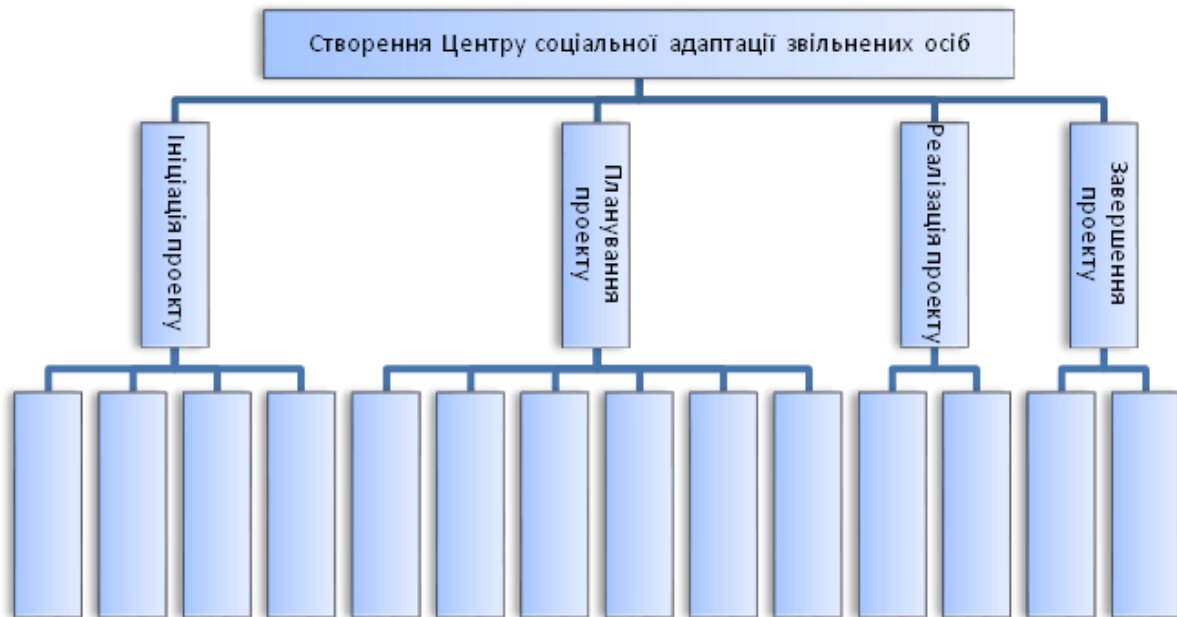

Рис. 1. Орієнтовна структурна схема робіт за життєвим циклом для проекту «Створення Центру соціальної адаптації звільнених осіб»

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Планування проекту передбачає:

- а) планування віх для контролю якості проекту, планування ризиків;
- б) планування робіт, їх тривалості та взаємозв'язків;
- в) планування цілей і результатів, комунікацій та контрактів проекту;
- г) усі варіанти правильні.

2. Методи визначення цілей проекту стосуються:

- а) планування якості;
- б) планування вартості;
- в) планування предметної сфери проекту;
- г) планування часу.

3. Структура проекту – це:

- а) ієрархія методів, призначених для управління розкладом проекту;
- б) чітка ієрархічна декомпозиція проекту на складові частини, які необхідні й достатні для ефективного планування і контролю реалізації проекту;
- в) сукупність віх необхідних і достатніх для ефективної реалізації проекту;
- г) методи, основна мета яких полягає в тому, щоб зменшити до мінімуму тривалість проекту.

4. Сітьове планування – це:

- а) планування сітки робіт, яка у графічному вигляді дає уявлення про проєкт у цілому;
- б) одна з форм графічного відображення змісту робіт проєкту без врахування їх взаємозв'язків;
- в) планування комунікацій у проєкті;
- г) планування закупівель у проєкті.

5. Методи сітьового планування – це:

- а) методи, які описують декомпозицію проєкту на ієрархічно підпорядковані частини;
- б) методи, основна мета яких полягає в тому, щоб зменшити до мінімуму тривалість проєкту;
- в) набір методів візуалізації управління проєктом;
- г) методи, основна мета яких полягає в оптимізації комунікації в проєкті.

6. Календарне планування проєкту – це:

- а) розробка календаря проєкту;
- б) процес складання й коригування розкладу проєкту, що полягає у визначенні календарних дат виконання всіх робіт;
- в) планування віх проєкту, що визначає основні календарні дати проєкту;
- г) один з найпопулярніших способів сітьового графічного подання плану проєкту.

7. Для чого необхідно проводити структурування проєкту?

- а) для визначення тривалості робіт, пов'язаних з виконанням проєкту;
- б) для визначення взаємозв'язку між роботами;
- в) для визначення вартості робіт проєкту;
- г) для поділу проєкту на керовані структурні елементи.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Що є результатом процесу визначення зацікавлених сторін проєкту?
2. У чому полягають цілі та результати групи процесів планування?
3. Що таке обмеження проєкту?
4. Наведіть найбільш відомі методи складання розкладу.
5. Наведіть основні методи оцінки тривалості операцій проєкту.
6. У якому вигляді рекомендується давати оцінку тривалості операцій?
7. Як визначається тривалість проєкту?
8. У чому різниця між бюджетом проєкту і базовим планом стосовно вартості?

9. Наведіть основні інструменти, за допомогою яких планується управління якістю.

10. Яку роль відіграє віха (контрольна точка) у ході здійснення проєкту?

11. Які розрізняють структурні моделі проєкту?

12. У чому полягає сітьове планування?

13. Які розрізняють методи сітьового планування?

14. Що таке критичний шлях?

15. Що таке календарне планування проєкту та календарний план?

Форми виконання завдань: – опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу;
– огляд літературних джерел та конспектування матеріалу за тематикою практичного заняття;
– усні відповіді на запитання (без допомоги конспекту);
– написання реферату на задану тему;
– виконання практичних і тестових завдань.

Форми контролю: – усне опитування, дискусія;
– перевірка правильності виконання практичних і тестових завдань;
– захист реферату.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 5

Тема: Контроль виконання соціального проєкту

Мета: сприяння поглибленому засвоєнню сутності та переваг системи моніторингу, контролю та оцінки соціального проєкту; формування вмінь застосовувати інструментарій контролю реалізації проєктів, оцінювати хід виконання проєкту та застосовувати відповідні методи коригування бюджету; спонукання до колективного творчого обговорення необхідності вимірювання і аналізу показників виконання соціального проєкту; активізація прагнення до самостійного вивчення наукової та методичної літератури з проблем здійснення контролю виконання соціального проєкту; формування навичок самоосвіти.

План практичного заняття

1. Сутність процесу контролю.
2. Методи контролю. Контроль за виконанням календарних планів.
3. Моніторинг проєкту.
4. Звітність у системі контролю.
5. Вимірювання і аналіз показників виконання соціального проєкту.

Основні поняття і терміни: *контроль, попередній контроль, поточний контроль, заключний контроль, методи контролю, звітність у системі контролю, прогнозний термін виконання проєкту, моніторинг, прогрес проєкту.*

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. У міні-групах (3–5 учасників) розробіть презентацію, в якій обґрунтуйте, чи потрібен контроль за виконанням соціального проєкту.

Завдання 2. Згрупуйте відповідні терміни та визначення згідно з даними табл.5.

Таблиця 5

Термін	Визначення
а) цілеспрямованість	1. Обов'язкове планування всіх встановлених функцій управління проєктом
б) комплексність	2. Залучення керівництва до процесу розробки плану, що дає можливість враховувати вимоги, які не формалізуються

в) збалансованість за ресурсами	3. Принцип, що розглядає планування як процес розгортання головної мети проєкту в ієрархічну послідовність цілей і завдань проєкту до рівня окремих заходів, дій, робіт із визначенням порядку їх виконання
г) системність	4. Проведення моніторингу, контролю і за необхідності актуалізації планових рішень протягом усього життєвого циклу проєкту
г) гнучкість	5. Здатність системи прогнозувати і враховувати можливі зміни впливу зовнішніх чинників та їх наслідків
д) багато-функціональність	6. Принцип означає, що плани не містять завдань і робіт, не забезпечених необхідними ресурсами
е) оптимальність	7. Наступність і взаємопов'язаність усіх планових рішень
є) адаптивність	8. Повне охоплення наукових, проєктних, організаційних, виробничих та інших заходів і робіт, спрямованих на досягнення цілей і результатів проєкту
ж) несуперечність	9. Розгляд проєкту як цілісної системи з визначенням і врахуванням взаємозв'язків як всередині, так і поза ним
з) безперервність	10. Незмінність основних цілей і обмежень проєкту, його життєздатність, а також гнучкість і адаптивність системи
и) стабільність	11. Здатність системи формувати не просто прийнятні плани, а раціональні або кращі плани за вибраними критеріями

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Контроль проєктної діяльності – це:

а) процес, у якому керівник проєкту встановлює, чи досягнуто поставлених цілей, виявляє причини дестабілізації процесу виконання роботи і обґрунтовує прийняття управлінських рішень, що коригують виконання завдань раніше, ніж буде завдано збитків;

б) процес, у якому керівник проєкту встановлює обмеження, слідує за дотриманням дисципліни, що виключає можливість самостійних дій, з метою досягнення поставлених цілей у встановлені строки, уникнення дестабілізації процесу виконання завдань та координування наявних відхилень;

в) процес, у якому встановлюються певні строки;

г) усі відповіді правильні.

2. Визначення проєкт-менеджером правильності прийнятих рішень, здійснення проєкту за часом, вартістю, ресурсами, вирішення необхідності внесення змін до плану реалізації проєкту є:

а) завданням контролю;

б) метою та призначенням контролю;

в) змістом функції контролю в управлінському проєкті;

г) усі відповіді правильні.

3. Який вид контролю здійснюється безпосередньо під час реалізації проєкту з метою оперативного регулювання:

- а) попередній;
- б) поточний;
- в) заключний;
- г) здійснюються всі види контролю.

4. Залежно від необхідної точності розрізняють такі технології оцінки виконання проєкту:

- а) контроль у момент завершення робіт;
- б) контроль у момент готовності робіт на 50%;
- в) регулярний оперативний контроль;
- г) усі відповіді правильні.

5. До допоміжних процесів контролю проєкту належать:

- а) ведення звітності по проєкту;
- б) загальний контроль змін;
- в) контроль ризику; контроль учасників;
- г) усі відповіді правильні.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Що таке контроль за виконанням проєкту? З якою метою він здійснюється?
2. Що є предметом та об'єктами контролю?
3. Дайте визначення поняттю «моніторинг».
4. Що в управлінні проєктами розуміється під моніторингом?
5. Що в управлінні проєктами розуміється під контролем?
6. Перелічіть основні вимоги до системи контролю проєкту.
7. Які етапи включає в себе процес проведення контролю?
8. Які основні види контролю ви знаєте? Коли вони проводяться?
9. Перелічіть основні принципи побудови ефективної системи контролю.
10. У чому полягає контроль прогресу в реалізації проєкту?
11. Як проводиться контроль виконання календарних планів?
12. Як та для чого складається звітність у системі контролю проєктів?
13. Які вимоги ставляться до підготовки звітів та що є джерелами інформації?
14. Які методи та показники використовують для аналізу реалізації та виконання проєкту?
15. Які дії виконуються командою проєкту в ході процесів моніторингу і контролю?

Форми виконання завдань: — опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу;
— огляд літературних джерел та конспектування матеріалу за

- тематикою практичного заняття;
- усні відповіді на запитання (без допомоги конспекту);
 - виконання практичних і тестових завдань;
 - виконання колективної творчої роботи у вигляді презентації.

Форми контролю:

- усне опитування, дискусія;
- перевірка правильності виконання практичних і тестових завдань;
- звіт і презентація за результатами виконання колективної творчої роботи.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ 6

Тема: Управління ризиками в соціальних проєктах

Мета: сприяння поглибленому засвоєнню сутності поняття «управління ризиками» й особливостей планування управління ризиками; активізація прагнення до самостійного вивчення наукової та методичної літератури з проблем управління ризиками в соціальних проєктах; формування навичок самоосвіти; залучення до обговорення проблемних ситуацій, за яких можуть виникнути проєктні ризики, спонукання до оцінки ризиків проєкту та обґрунтування заходів з його зниження.

План практичного заняття

1. Загальні поняття управління ризиками.
2. Планування управління ризиками.
3. Визначення і аналіз ризиків.
4. Моніторинг і контроль ризиків.

Основні поняття і терміни: *ризик, проєктний ризик, важливість ризику, ймовірність ризику, загроза ризику, управління проєктними ризиками, аналіз ризику, моніторинг і контроль ризиків.*

ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

Завдання 1. Придумайте три питання для тесту (з 3 варіантами відповідей, один з яких правильний) за тематикою практичного заняття.

Завдання 2. Уявіть, що ви стали керівником одного з проєктів Міністерства соціальної політики України. Команда проєкту перебуває в трьох різних офісах. Менеджмент і маркетинг – у Києві, розробка – у Дніпрі, юридичний супровід – у Львові. Запропонуйте схему взаємодії на всіх етапах проєкту.

Які ризики можуть виникнути? Як їх мінімізувати?

Завдання 3. Укладіть термінологічний словник за темою практичного заняття і подайте його у вигляді таблиці. Доповніть перелік основних понять і термінів практичного заняття і подайте їх визначення.

КОНТРОЛЬНІ ЗАПИТАННЯ

1. Що таке ризик?
2. Що таке проєктний ризик?
3. Що являє собою показник «важливість ризику»?
4. Що показує показник «ймовірність ризику»?
5. Які процеси включає в себе управління проєктними ризиками?
6. Що являє собою матриця ризиків?
7. У чому полягає невизначеність у проєкті?
8. Які основні атрибути ризику?
9. Які процеси включає в себе управління проєктними ризиками?
10. Що таке «дерево рішень» і в чому воно полягає?

Форми виконання завдань:

- опрацювання теоретичних засад прослуханого лекційного матеріалу;
- огляд літературних джерел та конспектування матеріалу за тематикою практичного заняття;
- усні відповіді на запитання (без допомоги конспекту);
- виконання практичних завдань;
- аналіз конкретної проблемної ситуації.

Форми контролю:

- усне опитування;
- дискусія за результатами аналізу проблемної ситуації;
- перевірка правильності виконання практичних завдань.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Етап 1. Висунути елементарну за складністю проектну ініціативу соціальної спрямованості, яку можна здійснити протягом тижня однією людиною, наприклад:

- створити відеоролик, присвячений працевлаштуванню випускників шкіл-інтернатів;
 - організувати акцію допомоги бездомним тваринам, дитячому будинку або незаможним пенсіонерам;
 - провести суботник прибудинкової території;
 - організувати допомогу пенсіонерам або дітям-інвалідам в освоєнні комп'ютера.
 - підприємницький проект: продаж хліба для диких птахів тим, хто відпочиває на набережній і бажає їх погодувати;
 - провести аналіз структури споживання продуктів харчування пенсіонерів (скласти звіт за результатами спостережень у супермаркеті);
- Діяльність не має бути рутинною, тобто регулярно повторюватися, як прибирання квартири (це не проект).

Етап 2. Ініціація та планування проекту.

За обраним проектом надати (в презентації Power Point) таку інформацію:

1. Загальна інформація про проект (анотація):

- найменування проекту;
- керівник проекту;
- дати початку і закінчення, тривалість проекту;
- причини ініціації проекту (обґрунтування);
- цілі;
- продукти / результати проекту та вимоги до них;
- оцінка бюджету проекту;
- список зацікавлених сторін.

2. Склад робіт проекту.

Подати ієрархічне розбиття всієї роботи, яку необхідно виконати для досягнення цілей проекту, як показано на рис. 2. У спрощеному варіанті пакетів робіт може не бути, якщо ви використовуєте тільки три рівні ієрархії.

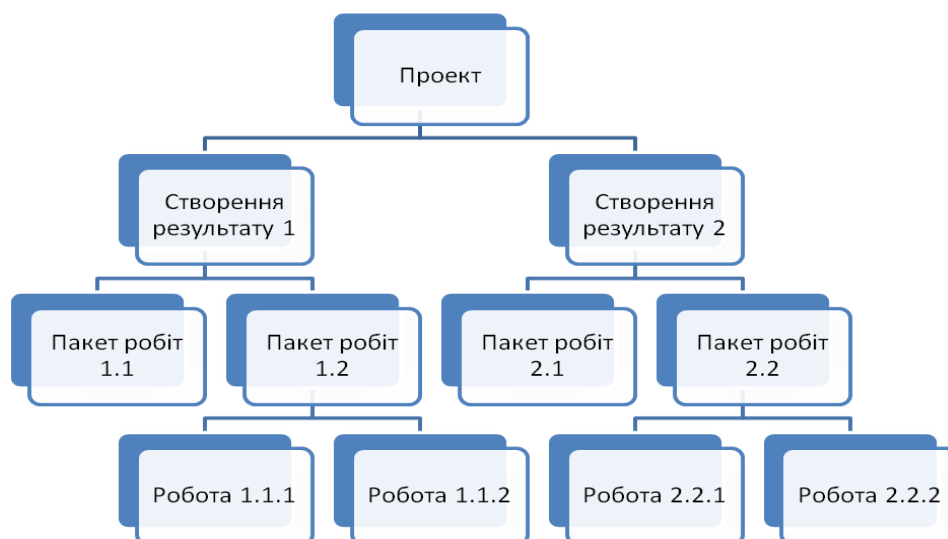

Рис. 2. Спрощена ієрархічна структура робіт за проектом

3. Розклад проекту.

Використовуючи складену ієрархічну структуру робіт за проектом, скласти спрощений розклад проекту в MS Excel, як показано в табл. 6.

Таблиця 6

ID	Найменування	Попередник	Початок (дата)	Закінчення (дата)	Тривалість (дні)
	Проект...				
1.	Створення результату 1...				
1.1	Пакет робіт 1.1. –				
1.1.1.					
1.1.2.					
1.2.					
2.	Створення результату 2...				
2.1.					
2.2.					
2.2.1.					
2.2.2.					

Етап 3. Виконання і контроль виконання проекту.

Виконати заплановані роботи та здійснити контроль виконання проекту, відповівши на запитання:

- Чи всі роботи виконано?
- Чи отримано заплановані продукти / результати проекту?
- Чи відповідають продукти / результати проекту вимогам до них?
- Чи дотримано розклад і бюджет проекту?

Підготувати відео- і фотозвіти, що документують виконання проекту.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Сутність і передумови розвитку управління проєктами.
2. Взаємозв'язок управління проєктами з функціональним управлінням.
3. Цілі, принципи та функції управління проєктами.
4. Проблеми та перспективи розвитку управління проєктами в Україні.
5. Класифікація базових понять управління проєктами.
6. Поняття «проєкт» і «процес»: спільне й відмінне.
7. Класифікація проєктів.
8. Мета й стратегія проєкту.
9. Основні характеристики проєкту і його вимірювання.
10. Загальна характеристика основних етапів проєктного циклу.
11. Ресурсне забезпечення проєкту.
12. Формування проєктної команди.
13. Цілі і зміст контролю проєкту.
14. Методи контролю фактичного виконання робіт за проєктом.
15. Моніторинг проєкту.
16. Специфіка соціальних проєктів.
17. Соціальна ефективність проєкту.
18. Учасники проєкту та команда проєкту.
19. Принципи формування і розвитку команди проєкту.
20. Методи ідентифікації проєктних ризиків.
21. Методи управління проєктними ризиками.
22. . Місце проєкту в системі функціонування соціальної сфери.
23. Результат проєкту. Чинники зовнішнього й внутрішнього середовища проєкту.
24. Проєктний цикл. Дискусійні аспекти визначення меж життєвого циклу соціального проєкту.
25. Структуризація проєктів: сутність, мета, завдання, моделі та підходи.
26. Функції та підсистеми управління проєктами.
27. Розробка концепції проєкту: сутність, мета, етапи й перелік основних питань, які охоплює цей процес.
28. Сутність, завдання та основне призначення бізнес-плану проєкту.
29. Концепція, мета й функції бізнес-плану проєкту.
30. Орієнтовна структура, зміст і методика розробки бізнес-плану проєкту.
31. Оформлення, стиль і презентація бізнес-плану проєкту.
32. Загальні принципи побудови організаційних структур управління проєктами.

33. Організаційні структури проєкту та його зовнішнє оточення.
34. Джерела та організаційні форми фінансування соціальних проєктів.
35. Планування проєкту як складова управління проєктами.
36. Управління вартістю проєкту: оцінка, аналіз, прогнозування.
37. Контроль за виконанням проєкту. Методи контролю проєкту.
38. Завершення проєкту: сутність, особливості та звітування.
39. Основи управління ресурсами проєкту.
40. Основні принципи планування ресурсів проєкту.
41. Сучасні методи управління матеріально-технічним забезпеченням.
42. Формування й розвиток команди проєкту.
43. Організація ефективної діяльності команди проєкту.
44. Мотивація персоналу в проєкті: поняття, форми та чинники.
45. Управління персоналом команди проєкту.
46. Стилi управління та лідерство в проєкті. Роль менеджера проєкту.
47. Управління конфліктами в проєктах.
48. Поняття ризику та невизначеності. Сутність проєктного ризику.
49. Причини виникнення та класифікація проєктних ризиків.
50. Управління проєктними ризиками: сутність, принципи, особливості.
51. Визначення та оцінювання проєктних ризиків.
52. Методи мінімізації проєктних ризиків.
53. Управління комунікаціями проєкту.
54. Способи забезпечення виконання зобов'язань, пов'язаних з реалізацією проєктів.
55. Сутність робіт і взаємозалежність їх обсягів, тривалості та вартості.
56. Методичні підходи до оцінки стану й ходу виконання робіт.
57. Раціоналізація часу виконання робіт за проєктом.
58. Управління продуктивністю праці за проєктом і форми її контролю.
59. Сучасні концепції управління якістю проєкту.
60. Забезпеченість функціонування та вдосконалення системи управління якістю.
61. Сучасні тенденції розвитку проєктного менеджменту.

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Безпалько О.В. Соціальне проектування: навч. посіб. К., 2010. 127 с.
2. Єгорченков О.В., Єгорченкова Н.Ю., Катаєва Є.Ю. Азбука управління проектами. Планування: навч. посіб. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка, 2017. 117 с. URL: http://www.geol.univ.kiev.ua/lib/ABC_project_management.pdf
3. Микитюк П.П. Управління проектами: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Тернопіль, 2014. 270 с. URL: http://dspace.tneu.edu.ua/retrieve/19680/03_%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf.
4. Ноздріна Л.В., Ящук В.І., Полотай О.І. Управління проектами: підруч. К. : Центр учбової літератури, 2010. 432 с. URL: http://www.immsp.kiev.ua/postgraduate/Biblioteka_trudy/UpravlinnyaProektamiNnozdrina2010.pdf
5. Пойда-Носик Н.Н., Черленяк І.І. Управління інноваційними проектами: навч. посіб. Ужгород: Говерла, 2017. 360 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/20992/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1.2017.pdf>
6. Приймак В.М. Управління проектами. Практикум: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2011. 420 с.
7. Прихожан И.А. Управление социальным проектом: самоучитель-практикум [для руковод. и активистов соц. ориентир. некоммерч. орг-ций]. Волгоград. ин-т гражданского общества, Центр гражданского образования. Волгоград: Фортекс, 2017. 347 с. URL: <http://cgo34.ru/wp-content/uploads/2017/10/%D0%98.%D0%90.%D0%9F%D1%80%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%B6%D0%B0%D0%BD-%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D1%81%D0%BE%D1%86%D0%B8%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8B%D0%BC-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BC.pdf>
8. Старшинова А.В. и др. Социальное проектирование в образовании и практике социальной работы: учеб. пособ. Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2018. 160 с.
9. Филипенко О.М., Колеснік Т.С. Управління проектами: навч. посіб. Харків: ХДУХТ, 2016. 161 с. URL: <http://elib.hduht.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1589/1/%D0%A0%D0%B5%D0%BF.%20%D0%B5%D0%BA.231241%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8%20%D0>

%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%9A%D0%95%D0%A3.pdf

Додаткова

1. Азарова Т.В., Абрамов Л.К. Технологія оцінки соціальних програм та проектів. Кіровоград, ІСКМ, 2007. 100 с.

2. Алешин А.В., Аньшин В.М., Багратиони К.А. и др. Управление проектами: фундаментальный курс: учеб. / под ред. В.М. Аньшина, О.Н. Ильиной; Нац. исслед. ун-т «Высшая школа экономики». М.: Изд. дом Высшей школы экономики, 2013. 620 с.

3. Белявцева В.В., Гнатенко А.І., Зінченко О.С. та ін. Основи грантрайтингу та управління проектами в публічній сфері: метод. рек. [для органів влади та недерж. орг-цій] / за заг. ред. О.В. Кулініча. Харків: Золоті сторінки, 2017. 148 с. URL: http://www.compet.kh.gov.ua/images/2017/grant.pdf?fbclid=IwAR36CCd_7vksukpX9txckJjVmomwnownNffF3PpMy0iOVkPcqdxO-w3cjHQ

4. Боронина Л.Н., Сенук З.В. Основы управления проектами: учеб. пособ. Екатеринбург: Изд-во Урал. ун-та, 2015. 112 с. URL: <http://elar.urfu.ru/bitstream/10995/30881/1/978-5-7996-1416-4.pdf>

5. Виноградова С.А., Красильникова А.Ю., Миронов Р.А. Управление проектами: учеб. пособ. Дзержинск: Конкорд, 2015. 261 с. URL: <http://dzr.ranepa.ru/wp-content/uploads/2016/10/%D0%92%D0%B8%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%A1.%D0%90.-%D0%9A%D1%80%D0%B0%D1%81%D0%B8%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%90.%D0%AE.-%D0%9C%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B2-%D0%A0.-%D0%90.-%D0%A3%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8-%D1%83%D1%87%D0%B5%D0%B1%D0%BD%D0%BE%D0%B5-%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BE%D0%B1%D0%B8%D0%B5.pdf>

6. Гринченко М.А., Колісник М.Е. Управління проектом з використанням Microsoft Project: навч.-метод. посіб. Харків: НТУ «КПІ», 2012. 76 с. URL: http://web.kpi.kharkov.ua/pm/wp-content/uploads/sites/120/2016/03/Upravlinnya_proektami_z_vikoristannyam_Microsoft_Project.pdf

7. Денисенко В.И. и др. Управление проектами: учеб. пособ. Владимир: Изд-во ВлГУ, 2015. 108 с. URL: https://op.vlsu.ru/fileadmin/Programmy/Bacalavr_academ/38.03.06/Metod_doc/Uch_pos_UP_Denisenko_Filimonova.pdf

8. Деренська Я.М. Управління проектами в схемах: навч. посіб. Х.: Вид-во НФаУ: Золоті сторінки, 2007. 229 с.

9. Домрачева С.А. Социально-педагогическое проектирование: учеб. пособ. Мар. гос. ун-т. Йошкар-Ола, 2012. 106 с. URL: <https://old.marsu.ru/science/libr/resours/domra.pdf>

10. Крайнік О.М., Тахтаджієва Н.І. Планування проектних дій: навч.-метод. посіб. [для студ. ЗДІА спец. 8.18010013 «Управління проектами» денної форми навч.]. Запоріжжя, ЗДІА, 2015. 80 с. URL: <http://moup.zgia.zp.ua/wp-content/uploads/2015/05/1-%D0%9D%D0%9C%D0%9F-%D0%9F%D0%9F%D0%94%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%8B%D0%B9-%D0%B2%D0%B0%D1%80%D0%B8%D0%B0%D0%BD%D1%82.pdf>

11. Луков В.А. Социальное проектирование: учеб. пособ. 3-е изд., перераб. и доп. М.: Изд-во Моск. гуманит.-социальн. академии «Флинта», 2003.

12. Петренко Н.О., Кустріч Л.О., Гоменюк М.О. Управління проектами: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2015. 244 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_1494_79041772.pdf

13. Прихожан И.А. Управление социальным проектом: практикум для некоммерческих организаций. Волгогр. ин-т гражданского общества, Центр гражданского образования. Волгоград: Принт, 2009. 232 с. URL: http://www.kdobru.ru/netcat_files/171/143/5_Upravlenie_soc_proektom.pdf

14. Рябова З.В., Єрмоленко А.Б., Махия Т.А. та ін. Проектний менеджмент для інноваційного розвитку освітніх організацій України: навч. посіб. [для підготовки магістрів за спец. «Управління навчальним закладом» та «Управління проектами», підвищення кваліфікації слухачів, керівників навч. закл.]; за заг. ред. академіка В.В. Олійника, маг. Ф. Фреха; НАПН України, ДВНЗ «Ун-т менедж. освіти»; КультурКонтакт Австрія. К., 2016. 118 с. URL: <http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/posibnyky/kka-book-web.pdf>

15. Тарасюк Г.М. Управління проектами: навч. посіб. 3-є вид. К.: Каравела, 2009. 320 с. URL: https://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/15894/mod_resource/content/2/tarasyuk_g_m_upravlinnya_proektami.pdf

16. Фесенко Т.Г. Управління проектами: теорія та практика виконання проектних дій: навч. посіб.; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х.: ХНАМГ, 2012. 181 с. URL: <http://www.oridu.odessa.ua/7/7/metoduchni-rek/t/02.pdf>

17. Шмелёва М.В. Управление проектами в профессиональной деятельности: учеб.-метод. пособ. Ульяновск: УлГУ, 2020. 17 с. URL: https://ulsu.ru/media/documents/%D0%A3%D0%9C%D0%9F_%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B0%D0%BC%D0%B8_%D0%B2_%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%84%D0%B5%D1%81%D1%81%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%B

D%D0%BE%D0%B9__%D0%B4%D0%B5%D1%8F%D1%82%D0%B5%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B8.pdf

18. Юсупова И.В. Управление проектами территориального развития: учеб. пособ. (курс лекций). Казань: Изд-во Казан. ун-та, 2018. 150 с. URL: https://kpfu.ru/portal/docs/F798625333/10.04.2018.Uchebnoe.posobie.upravlenie.proektami.s.kejsami._3_.pdf

19. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK Guide). Sixth Edition. Project Management Institute, 2017. 800 p.

20. Gurjar N.A Forward Looking Approach to Project Management. Tools, Trends, and the Impact of Disruptive Technologies. Springer Singapore, 2017. 414 p.

21. Happy R. Project Management: Real World Skills for Certification and Beyond. Sybex. 2010. 482 p.

22. Lehmann Oliver F. Situational Project Management. The Dynamics of Success and Failure. Templates. Auerbach Publications, 2016. 298 p.

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

Бізнес-план проєкту – комерційний документ, призначений для всебічного обґрунтування доцільності реалізації проєкту й оцінки бажаних результатів.

Бюджет проєкту – постатейний список передбачуваних витрат, необхідних для виконання робіт з досягнення цілей проєкту.

Внутрішнє середовище проєкту – фактори, які характеризують умови успішної реалізації проєкту та діють всередині самого проєкту.

Ефективність проєкту – співвідношення фінансових витрат і результатів, що забезпечують необхідну норму прибутковості.

Життєвий цикл проєкту – період між моментом появи проєкту та моментом його закриття.

Завдання в управлінні проєктом – запропонована робота, серія робіт або частина роботи, яка має бути виконана встановленим способом в заздалегідь обумовлені терміни в процесі виконання проєкту.

Закриття проєкту – процедури по завершенні договірних зобов'язань між учасниками проєкту, а також комплекс організаційних заходів щодо виконання низки адміністративних завдань.

Зміни – заміна управлінського рішення внаслідок впливу різних об'єктивних чи суб'єктивних чинників при розробці та реалізації проєкту.

Зовнішнє середовище проєкту – фактори, які є зовнішніми у відношенні проєкту і які мають прямий і непрямий вплив у глобальному зовнішньому оточенні проєкту.

Ініціатор проєкту – сторона, яка є автором головної ідеї проєкту, його попереднього обґрунтування та пропозицій щодо здійснення проєкту.

Календарне планування проєкту – процес складання й коригування розкладу проєкту, що полягає у визначенні календарних дат виконання всіх робіт.

Календарний план – документ, що встановлює критерії і операції з розробки й управління розкладом проєкту.

Керівник проєкту – юридична особа, якій замовник та інвестор делегують повноваження щодо керівництва роботами зі здійснення проєкту: планування, контроль та координація робіт усіх ділянок проєкту.

Команда проєкту – специфічна організаційна структура, очолювана керівником проєкту та створювана на період здійснення проєкту.

Контроль проєктної діяльності – процес, у якому керівник проєкту встановлює, чи досягає поставлених цілей, виявляє причини дестабілізації процесу виконання роботи і обґрунтовує прийняття управлінських рішень,

що коригують виконання завдань раніше, ніж буде завдано шкоди виконанню проєкту (зрив строків виконання робіт, перевищення використання ресурсів і вартості, низька якість тощо).

Матриця ризиків – інструмент для оцінювання пріоритетності ризиків.

Мегaproєкти – цільові програми розвитку регіонів, галузей та інших утворень, які включають низку моно- і мультипроєктів.

Мета проєкту – бажаний результат діяльності, якого намагаються досягти за певний проміжок часу при заданих умовах реалізації проєкту.

Мета управління проєктними ризиками – підвищення ймовірності позитивних для цілей проєкту подій і зниження ймовірності несприятливих подій.

Мета управління проєктом – бажаний результат або бажаний, можливий і необхідний стан системи, якого необхідно досягти.

Методи управління проєктом – способи і прийоми дослідження і реалізації процесу управління проєктом.

Моніторинг – спеціально організоване, систематичне спостереження за станом об'єктів, явищ, процесів з метою їх оцінки, контролю, прогнозу.

Моніторинг проєкту – систематичне і планомірне відстеження процесу розробки і реалізації проєкту.

Монопроєкти – окремі проєкти різних типів, видів та масштабів.

Мультипроєкти – комплексні проєкти, що складаються з низки монопроєктів і потребують застосування багатопроєктного управління.

Об'єкт управління проєктом – сам проєкт, його елементи, а також діяльність з розробки та реалізації проєкту.

Опорний план проєкту – конкретний документ-зобов'язання, у якому зазначено заплановану вартість і очікувані терміни виконання робіт, з якими порівнюють фактичну вартість і фактичні терміни виконання.

Оптимізація плану проєкту – процес удосконалення проєкту при дотриманні заданих обмежень для забезпечення ефективнішого досягнення цілей.

Оцінка проєкту – періодична процедура, яка виникає на всіх стадіях життєвого циклу проєкту, пов'язана з порівнянням планових та фактичних показників проєкту для прийняття ефективних управлінських рішень.

План проєкту – перелік робіт із зазначенням термінів, виконавців, результатів, які ведуть до отримання комплексу показників, окреслених концепцією проєкту.

План управління змістом проєкту – документ, що описує, як буде визначатися, розроблятися й перевірятися зміст проєкту та ієрархічна структура робіт, а також як буде здійснюватись управління змістом проєкту.

Портфель проєктів – множина проєктів, програм та інших робіт, які виконуються в певний час і об'єднані разом з метою ефективного управління для досягнення стратегічних цілей організації.

Програма – зміст і план діяльності; розроблений комплекс завдань та заходів, який спрямовано на досягнення певної мети; засіб поетапної організації діяльності щодо розгортання певного змісту, а також з реалізації конкретних процедур.

Прогрес проєкту – просування виконання робіт проєкту в напрямі досягнення його цілей.

Проект – задум (завдання, проблема) та необхідні засоби його реалізації з метою досягнення бажаного економічного, технічного, технологічного чи організаційного результату.

Проектна команда – організаційна структура, яку очолює керівник проєкту.

Проектна організаційна структура – структура управління проєктом, у якій комплекс робіт проєкту розробляється незалежно від ієрархічних структур організації.

Проектний ризик – небезпека небажаних відхилень від очікуваних станів проєкту в майбутньому, з розрахунку яких і приймаються рішення у певний момент.

Проектування – процес цілеспрямованої зміни технічної і соціально-економічної системи, що переводить її з початкового стану в бажаний.

Реалізація проєкту – стадія проєкту (в деяких джерелах фаза проєкту), змістом якої є виконання базових робіт за проєктом, необхідних для досягнення його цілей.

Результат проєкту – підсумок якої-небудь дії, завершений і зданий замовнику проєкт, який відповідає чинним стандартам і технічним умовам.

Ресурси проєкту – сукупність умов, які дають можливість реалізувати цілі проєкту: організаційна структура, кадровий потенціал, бюджет, інформаційне обслуговування, матеріально-технічна база проєкту.

Ризик – небезпека втрат, непередбачуваних подій та дій з розрахунку на щасливий випадок.

Розробка проєкту – фаза проєкту, змістом якої є вироблення базових компонентів проєкту (визначення базових характеристик) і підготовка до його реалізації.

Розробка розкладу проєкту – аналіз послідовності робіт, тривалості робіт і потреби в ресурсах з метою створення графіка проєкту.

Середовище проєкту – зовнішні та внутрішні чинники впливу на підготовку і реалізацію проєкту.

Система контролю за виконанням проєкту – логічна структура формальних та неформальних процедур для аналізу й оцінки ходу виконання проєкту й оцінки ефективності управління ресурсами, витратами, зобов'язаннями протягом усього терміну його реалізації (періодичний моніторинг поточної діяльності, порівняння обсягів і витрат із плановими стандартами проєкту, виявлення відхилень з метою усунення додаткових витрат).

Система управління проєктами – організаційно-технологічний комплекс методичних, технічних, програмних та інформаційних засобів, спрямованих на підтримку та підвищення ефективності процесів планування та управління проєктом.

Сітьове планування – набір методів, який призначений для управління розкладом проєкту.

Соціальна діагностика – процес наукового виявлення і вивчення причинно-наслідкових зв'язків і взаємовідносин у суспільстві, що характеризують його соціально-економічний, культурно-правовий, морально-психологічний, медико-біологічний та санітарно-екологічний стан; визначення соціальних проблем і їх причин, які створюють складні життєві ситуації для індивіда, сім'ї, окремих груп.

Соціальна програма – розділ державних планів економічного та соціального розвитку, який визначає основні цілі та завдання, що належать до соціальної сфери та мають бути виконані в запланований період, а також головні засоби та шляхи їх здійснення; сукупність, система соціальних заходів, спрямованих на вирішення певної соціальної проблеми.

Соціальне замовлення – комплекс заходів організаційно-правового характеру, які спрямовані на вирішення соціальної проблеми в межах окремої адміністративно-територіальної одиниці, який здійснюється некомерційними організаціями за рахунок коштів бюджету та інших джерел на основі соціального контракту з органами державної влади чи місцевого самоврядування. При цьому вирішення соціальних проблем здійснюється, як правило, за допомогою цільових соціальних програм (соціальних проєктів), а виконавець соціального замовлення визначається на конкурсній основі.

Соціальне прогнозування – конкретне уявлення, передбачення і судження про подію, стан соціального об'єкта в майбутньому.

Соціальне проєктування – комплексна розробка, спрямована на створення науково обґрунтованої та затребуваної моделі бажаного майбутнього з метою її подальшої реалізації в процесі практичної діяльності;

побудова конкретних соціальних моделей, прогнозів, базованих на соціологічних дослідженнях, економічних розрахунках, адміністративних новаціях тощо.

Соціальний проєкт – сконструйоване соціальне нововведення, метою якого є створення, модернізація чи підтримка в середовищі матеріальної або духовної цінності, яка має просторово-часові та ресурсні обмеження і вплив якої на людей визнається позитивним за своїм соціальним значенням.

Соціальні ініціативи – діяльність різних організацій, об'єднаних ідеєю соціальної активності, турботи про навколишній світ і перетворення його засобами соціальних проєктів

Спонсор (куратор) проєкту – особа усередині або поза організацією, що забезпечує фінансові ресурси проєкту.

Стадія проєкту – одна з послідовно виконуваних частин створення проєкту, встановлена нормативними документами, що закінчується заданим результатом.

Стратегія проєкту – спільне бачення шляху досягнення цілей.

Структура проєкту – чітка ієрархічна декомпозиція проєкту на складові частини, які необхідні та достатні для ефективного планування і контролю реалізації проєкту.

Структуризація проєкту – розбиття (декомпозиція) системи на окремі підсистеми й елементи.

Сфера знань з управління проєктами – особлива сфера управління проєктами, яка визначається її вимогами до знань й описується в термінах її складових: процесів, практик, входів, виходів, інструментів і методів.

Управління проєктами – діяльність, спрямована на реалізацію проєкту з максимально можливою ефективністю при заданих обмеженнях щодо часу, коштів (ресурсів) і якості кінцевих результатів.

Управління якістю проєкту – процес застосування методів планування, забезпечення і контролю якості з метою задоволення вимог до проєкту і його кінцевої продукції.

Учасники управління проєктами – юридичні та / або фізичні особи, які зобов'язані виконати деякі дії, передбачені проєктом, та інтереси яких будуть задіяні при реалізації проєкту.

Цілі проєкту – бажані результати дій, що вирішують поставлену проблему, і які мають бути досягнуті в ході реалізації проєкту.

Якість проєкту – наявність унікальних істотних ознак, властивостей, особливостей, що відрізняють один проєкт від іншого.

Якість управління проєктом – характеристика відповідності стану системи управління проєктом, що склалася, управлінській ситуації.

ДОДАТКИ

Додаток А

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ЕСЕ

1. Есе – це прозовий твір невеликого обсягу і вільної композиції, що виражає індивідуальні враження та міркування з конкретного приводу чи питання і явно не претендує на визначальне або вичерпне трактування предмета.

2. У змісті есе оцінюються в першу чергу особистість автора – його світогляд, думки і почуття.

3. Мета есе полягає в розвитку таких навичок, як самостійне творче мислення і письмовий виклад власних думок.

4. Обсяг есе – 2 сторінки (формат А4).

5. Есе здається викладачеві на семінарському занятті для перевірки.

6. Обов'язково на аркуші вказується прізвище, ім'я, група.

КРИТЕРІЙ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЕСЕ

«5–4» виставляється, якщо тема відповідає змісту; визначено і виділено проблему; студент розкрив не тільки суть проблеми, а й навів різні точки зору і висловив власні погляди на неї; есе не містить мовних та граматичних помилок.

«3» виставляється, якщо тема відповідає змісту; визначено і виділено проблему; неточно розкрито суть проблеми; есе містить 1–2 мовні та граматичні помилки.

«2–1» виставляється, якщо тема не цілком відповідає змісту; неточно визначено і виділено проблему; матеріал не логічно викладено; є граматичні та мовні помилки.

ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ РЕФЕРАТУ

Реферат є формою закріплення і контролю знань та навичок, набутих магістрантами в процесі вивчення дисципліни «Управління проєктами в соціальній сфері».

Метою написання реферату є підтвердження рівня опанування магістрантами основних положень з обраної тематики, демонстрація знання відповідної літератури, вміння аналізувати матеріал, робити узагальнення та самостійні висновки. Реферат передбачає розкриття конкретного проблемного питання, має прикладний характер та практичну спрямованість.

Завданнями написання реферату є:

- вивчення стану розробки обраної проблематики в літературі та публікаціях;
- розгляд у контексті обраної теми практики й підходів до розв’язання конкретних проблем управління проєктами в соціальній сфері;
- вивчення відповідних інформаційних та статистичних даних, що стосуються теми реферату та їх аналітична обробка;
- логічний, аргументований виклад матеріалу, узагальнення досвіду управління проєктами в соціальній сфері;
- розробка та обґрунтування пропозицій щодо поліпшення роботи в тій чи іншій сфері діяльності, визначеній темою реферату.

Тема обирається магістрантом самостійно, виходячи із запропонованого переліку.

За необхідності магістранти можуть отримати консультативно-методичну допомогу викладачів щодо плану реферату, залучення джерел та літератури тощо. Оформивши реферат належним чином, магістранти здають його викладачеві.

СТРУКТУРА РЕФЕРАТУ

Стиль викладення матеріалу має бути науково-діловим.

Матеріал розподіляється рівномірно відповідно до плану реферату:

- *титульний аркуш*;
- *зміст*;
- *перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів¹*;
- *вступ* (має бути обґрунтовано актуальність та практичне значення обраної теми реферату, визначено мету і завдання роботи);
- *основна частина* (розкривається тема реферату шляхом висвітлення основних питань. При цьому необхідно зосередити увагу на аналізі

¹ Ця складова не є обов’язковою і подається за бажанням магістранта

поставлених питань в літературі і зробити висновки щодо їх теоретичної та практичної значущості);

– *висновки* (необхідно сформулювати: науково-теоретичні та практичні підсумки проведеного аналізу за проблематикою реферату; теоретичні та практичні рекомендації, що випливають з проведеного аналізу. Вони мають логічно пов'язуватися із змістом викладеного матеріалу);

– *додатки*² (методичні розробки, результати досліджень, анкети опитування, а також таблиці, статистичні дані, діаграми, на які магістрант посилається в тексті реферату тощо. *Застереження*: не слід давати в додатках документи, законодавчі чи нормативні акти, які офіційно надруковані. Такі документи мають бути вказані в списку використаних джерел);

– *словник базових та основних понять* (глосарій)³;

– *список літератури* (містить використані джерела та публікації).

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РЕФЕРАТУ

Обсяг реферативної роботи має складати 10–15 сторінок. До загального обсягу роботи не входять додатки, глосарій, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Але всі сторінки зазначених елементів підлягають суцільній нумерації. Робота має бути надрукована з дотриманням стилістичних і граматичних норм. У тексті обов'язково мають бути посилання на літературу та інші джерела, що використовувалися при підготовці реферату.

Текст реферативної роботи викладається державною мовою на стандартних аркушах формату А–4 (210 × 297).

Робота друкується шрифтом Times New Roman, 14 кеглем; вирівнювання – «За шириною»; міжрядковий інтервал «Полуторний» (1,5 Lines); верхнє і нижнє поле – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1 см. Абзацний відступ має бути однаковим у всьому тексті та дорівнювати п'яти знакам (1,25 см).

Розділи та підрозділи мають містити заголовки, які належить точно відтворювати у змісті. Заголовки розділів, як правило, розміщують посередині рядка. Назви розділів друкують великими літерами без розділових знаків у кінці, без підкреслень. Заголовки розділів слід починати з належного відступу.

Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Переносу слів у заголовках розділів слід уникати. Відстань між заголовком і наступним чи попереднім текстом при друкованому виготовленні письмової роботи, має становити не менше двох рядків.

Нумерація сторінок має бути наскрізною. Порядковий номер сторінки позначають арабською цифрою і проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки чи рисок. Титульний аркуш (додається) включається до загальної нумерації сторінок письмової роботи, але номер сторінки на

² Ця складова не є обов'язковою і подається за бажанням магістранта.

³ Ця складова не є обов'язковою і подається за бажанням магістранта.

титульному аркуші, як правило, не проставляють. Розділи слід нумерувати також арабськими цифрами.

При використанні літературних джерел у тексті письмової роботи може бути два варіанти посилань на них:

Перший – посторінкові посилання (виноски): на сторінці цитується джерело, а внизу цієї сторінки під основним текстом наводиться бібліографічний опис літературного джерела і вказується сторінка.

Другий – в разі посилання на літературне джерело у квадратних дужках вказується його порядковий номер у списку літератури та конкретна сторінка, наводиться цитата, точні цифри, дані, наприклад [3, с. 17].

Ілюстративний матеріал – рисунки, графіки, схеми тощо слід розміщувати безпосередньо після першого посилання на нього в тексті. Якщо графік, схема, таблиця не поміщаються на сторінці, де є посилання, їх подають на наступній сторінці. На кожний ілюстративний матеріал мають бути посилання в тексті.

МЕТОДИКА ОЦІНЮВАННЯ

Згідно з рейтинговою системою оцінювання максимальна кількість балів, яку можна отримати за реферат, складає 18 балів. У свою чергу, проводиться такий поділ:

Відповідність обраній темі:

- повне розкриття теми – 3 бали;
- часткове розкриття теми – 2 бали;
- неповне розкриття теми – 1 бал;
- тема не розкрита або не відповідає затвердженій темі – 0 балів.

Оформлення та структура:

- повна відповідність оформлення вимогам та наявність усіх необхідних структурних елементів – 3 бали;
- оформлення виконано з незначними порушеннями або присутні не всі структурні елементи – 2 бали;
- оформлення виконано з порушенням, порушено рекомендовану структуру, наявність незначних граматичних та стилістичних помилок – 1 бал;
- реферат не оформлено або повністю відсутня структура, наявність значної кількості граматичних та стилістичних помилок – 0 балів;

Оригінальність поданого матеріалу:

- реферат виконано самостійно, відсутні запозичені частини тексту, самостійно виконано графічні побудови та рисунки – 5–6 балів;
- реферат виконано самостійно з незначними запозиченнями, рисунки не оригінальні тощо – 3–4 бали;
- реферат виконано із запозиченнями, проте в ньому присутні оригінальні частини (вступ, висновки, рисунки тощо) – 1–2 бали;
- реферат копіляційного типу, реферати перекладені з іншої мови або реферати, які мають іншого автора (плагіат) – 0 балів.

Захист роботи:

- повне володіння матеріалом, викладеним у рефераті, розуміння його суті – 5–6 балів;
- часткове володіння матеріалом (більше 75%) або не повне розуміння висвітлених питань – 3–4 бали;
- погане володіння матеріалом (більше 60%) або нерозуміння суті висвітлених питань – 1–2 бали;
- незадовільне володіння матеріалом (менше 60%) та нерозуміння суті висвітлених питань – 0 балів.

УНІВЕРСИТЕТ імені АЛЬФРЕДА НОБЕЛЯ

Кафедра інноваційних технологій з педагогіки, психології
та соціальної роботи

РЕФЕРАТ

на тему: *«Назва теми реферату...»*

Перевірив:

(посада, ініціали, прізвище)

(дата захисту)

(підпис)

Виконав:

студент групи: _____

(посада, ініціали, прізвище)

Кількість балів:

Відповідність темі: _____

Оформлення: _____

Оригінальність: _____

Захист: _____

ЗАГАЛОМ: _____

(підпис)

Дніпро – _____

Навчальне видання

Лебідь Ольга Валеріївна

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ
В СОЦІАЛЬНІЙ СФЕРІ**

Навчально-методичний посібник для самостійної роботи

Електронне видання

ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля».
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.
Тел. (056) 720-71-54, e-mail: rio@duan.edu.ua
Свідоцтво ДК № 5309 від 20.03.2017 р.